

İstanbul Modern’de Ali Kazma’dan “Aklın Manzaraları”

İstanbul Modern, Ali Kazma’nın “Aklın Manzaraları” başlıklı kişisel sergisine ev sahipliği yapıyor. Müzenin yeni binasındaki fotoğraf sergilerine ilk günden itibaren destek veren Burgan Bank’ın dijital bankacılık markası ON Dijital Bankacılık sponsorluğunda gerçekleşen sergi, sanatçının 2010’lu yıllardan bu yana kitap, kütüphane, edebiyat ve yazı kültürü üzerine ürettiği video ve fotoğraf çalışmalarını bir araya getiriyor.

Ali Kazma’nın farklı coğrafyalarda ürettiği çalışmalarına yer veren sergide, sanatçının Japonya’nın Nara kentinde altı asırdır süren geleneksel mürekkep yapımını belgelediği “Sumi” (2025) adlı video yapıtı ilk kez İstanbul Modern’de gösteriliyor.

Yazar Orhan Pamuk’un kişisel arşiv ve yaşam alanına odaklanan “Mürekkep Evi” (2023) ve “Sentimental” (2022) ile Arjantinli yazar ve kitap tarihçisi Alberto Manguel’in kütüphanesinin Fransa’dan Portekiz’e taşınma sürecini konu alan “Alberto Lizbon’da” (2024) yapıtları, Türkiye’de ilk kez izleyiciyle buluşan çalışmalar arasında yer alıyor.

Küratörlüğünü Öykü Özsoy Sağnak ve Demet Yıldız Dinçer, asistan küratörlüğünü ise Yazın Öztürk’ün üstlendiği “Aklın Manzaraları”, sanatçının 55. Venedik Bienali Türkiye Pavyonu’nda sergilenen “Hat” (2013) ve “Dövme” (2013) başlıklı videolarıyla birlikte, zor erişilen kütüphaneler, matbaalar, kâğıtçılar, ciltçiler, restorasyon atölyeleri, kitapçılar gibi mekânları belgelediği ve geçmişten günümüze edebi üretimin izini süren fotoğraflardan oluşan bir seçkiyi de içeriyor.

İstanbul Modern Yönetim Kurulu Başkanı **Oya Eczacıbaşı**, sergiyle ilgili “Ali Kazma’nın insanlık tarihi, üretim kültürü ve düşünsel mirasa odaklanan yapıtlarını bir araya getiren ‘Aklın Manzaraları’ sergisine ev sahipliği yapmaktan büyük mutluluk duyuyoruz. İstanbul Modern Fotoğraf Galerisi olarak, Türkiye’de bir müze bünyesinde kurulan ilk ve tek fotoğraf galerisi olma misyonuyla, fotoğraf ve video gibi mercek temelli disiplinlerin çağdaş sanattaki yerini daha görünür kılmaya devam ediyoruz. Bu sergi, hem analog hem dijital üretimler arasında kurduğu özgün diyalogla sanatın çok katmanlı doğasına ışık tutuyor” dedi.

Serginin ön izlemesine, sanatçı Ali Kazma’nın yanı sıra küratörler ile Burgan Bank Birikim Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı Aslı Koçer de katıldı.

“Hayatınızı adadığınız işleri kendi şehrinizde, kendi evinizde paylaşıyor olmak çok kıymetli”

“Aklın Manzaraları” sergisiyle ilgili olarak **Ali Kazma**, “Bütün sergilerime özeniyorum ama sanki İstanbul’daki sergilerime biraz daha fazla özeniyorum. Bu sergileri, kişisel tarihimle, şu anımın ve geleceğimin kesiştiği noktalar olarak görüyorum. Yaklaşık on yıl aradan sonra, kendi şehrimde İstanbul Modern gibi büyük bir kurumda sergi açmak benim için büyük bir anlam taşıyor. Normalde yurt dışında yaptığım sergilere gelemeyen teyzelerimin, kuzenlerimin, eski öğrencilerimin de gelebileceği bir sergi olması sebebiyle de ayrı bir heyecan duyuyorum. Ayrıca sergide yer alan ‘Hat’ ve Orhan Bey’le yaptığım işler, üretildikleri yerlere çok yakın bir konumda sergileniyor. Orhan Pamuk’un evi buradan yaklaşık iki yüz metre mesafede. Çekimler sırasında İstanbul Modern’i de görebiliyordum. İçinde iki buçuk senelik emeğin olduğu, İstanbul ve Beyoğlu’na ait bu işin, aynı bölgede ve Türkiye’de ilk kez sergilenmesi beni fazlasıyla heyecanlandırıyor. Hayatınızı adadığınız işleri kendi şehrinizde, kendi evinizde paylaşmak benim için büyük bir değer taşıyor” diye konuştu.

Burgan Bank Birikim Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı **Aslı Koçer** ise Burgan Bank olarak, müzenin yeni binasındaki fotoğraf sergilerine ilk günden bu yana destek vermekten büyük mutluluk ve gurur duyduklarını ifade ederek, “İstanbul Modern gibi ülkemizin önemli kültür kurumlarıyla uzun soluklu işbirliklerimiz, sanatın geniş kitlelere ulaşmasında etkin rol oynuyor. Ali Kazma’nın benzersiz bakış açısıyla hazırlanan ‘Aklın Manzaraları’ sergisi, sanatın düşünsel ve üretimsel süreçlerle olan ilişkisini çarpıcı bir şekilde ortaya koyuyor. Yenilikçi yaklaşımıyla sanatın çok farklı bir boyutuna pencere açan sergi bu yönüyle bankamızın yenilikçi ve dinamik ruhuyla da örtüşüyor. Sanatla kurduğumuz güçlü bağın yarattığı etkiyi daha da büyütmek için önümüzdeki dönemde de kültür ve sanat alanındaki desteklerimizi sürdüreceğiz” dedi.

İstanbul Modern Şef Küratörü **Öykü Özsoy Sağnak** ve Fotoğraf Küratörü **Demet Yıldız Dinçer**, sergi fikrinin, Ali Kazma'nın kitaplara ve edebiyata duyduğu ilgiyi merkeze alan yapıtlarını bir araya getirme isteğinden doğduğunu belirterek şunları söyledi:

"Aklın Manzaraları", yazarların mekânları ve yazma süreçlerinin yanı sıra bu süreci mümkün kılan matbaalar, kütüphaneler, kitapçılara ve yazma edimi ile doğrudan ilgili olan mürekkebe odaklanan video, fotoğraf ve efemeralardan oluşuyor. Kazma, insan faaliyetlerine dair sorgulamalarını bu kez edebiyat ve yazı üretimi üzerinden sürdürüyor; izleyiciyi, video ve fotoğrafın 'görünmeyi görünür kılma' potansiyeli üzerine düşünmeye davet ediyor. Sergi aynı zamanda sanatçının uzun bir aradan sonra Türkiye'de gerçekleştirdiği ilk büyük ölçekli müze sergisi olma özelliğini taşıyor."

Sumi'nin ilk gösterimi

"Aklın Manzaraları" sergisiyle ilk kez izleyiciyle buluşan "Sumi", Ali Kazma'nın erişilmesi güç mekânlar ve üretim süreçlerine odaklanan çalışmalarının devamı niteliğini taşıyor. Sanatçı, yazının oluşumunu somut bir üretim pratiği üzerinden ele alırken, Japonya'nın Nara kentinde ustadan çırağa aktarılan geleneksel mürekkep yapımını video ve fotoğraf aracılığıyla izleyiciyle buluşturuyor. İş, emek ve ustalık gibi kavramları bu somut üretim biçiminde yeniden ele alan Kazma, izleyiciye geleneksel yazı üretimi sürecini daha önce görülmemiş bir bakış açısıyla sunuyor.

Sergiye özel yayın

"Aklın Manzaraları" sergisine eşlik eden katalogda sergide yer alan yapıtlarla ilgili ayrıntılı bilgiler yer alıyor. Orhan Pamuk ve Alberto Manguel'in Ali Kazma'nın sanatsal pratiğine dair kaleme aldığı metinlerin yanı sıra, bu iki yazar odağında gerçekleştirdiği video çalışmalarının ortaya çıkış sürecine dair aktardığı bilgiler ve serginin küratörlerinin sergiye ve Kazma'nın üretimlerine dair yazıları bulunuyor.

Sanat ve edebiyat buluşması

Sanatçı Ali Kazma ile yazar ve kitap tarihçisi Alberto Manguel, 14 Haziran Cumartesi günü saat 15.00'te düzenlenecek bir söyleşide bir araya geliyor. Sanat ve edebiyatın kesişim noktasında gerçekleşecek bu buluşmada, dünyanın "şiiirsel" bir haritasını çıkarmaya çalışan Kazma'nın çalışmaları ile sanatçının "gerçeklik ile

hayal gücü arasında bir dönüşüm portalı” olarak tanımladığı Manguel’in düşünsel dünyası üzerine sohbet ediliyor. Moderatörlüğünü serginin küratörlerinden Demet Yıldız Dinçer’in yapacağı buluşma, “Aklın Manzaraları’nın ilk kamusal etkinliği olacak.

“Ali Kazma: Aklın Manzaraları”, 13 Haziran 2025–1 Şubat 2026 tarihleri arasında ziyarete açık olacak.

Ali Kazma kimdir?

1971, İstanbul doğumlu Ali Kazma, Paris’te yaşayan ve çalışan mercek temelli medya sanatçısıdır. Yüksek lisans derecesini New York’taki The New School’dan almıştır.

İnsana özgü faaliyetlerin toplumsal olarak örgütlenişi ve taşıdığı değer üzerine temel sorular soran sanatçı; söz konusu faaliyetlerin, zamanın, beden, davranışların, mekânın ve süreçlerin yönetim biçimine yakından bakarak gerçekliğin görünür ve görünmez taraflarını vurgular. Kazma’nın dikkatli bakış açısı; ekonomik, endüstriyel, bilimsel, tıbbi, sosyal ve sanatsal alanlardaki geniş bir yelpazedeki belirli faaliyetleri bir araya getirir. Sanatçı, toplumsal açıdan önem sahibi veya üretime sahne olan mekânlarla, endüstri ve zanaatla, ayrıca makine ve ritüeller etrafında gelişen, tekrara dayalı günlük eylemlerin detaylarıyla ilgilenir.

2013’te 55. Venedik Bienali’nde Türkiye’yi temsil eden Kazma, 2017’de Paris’teki Jeu de Paume’de kapsamlı bir kişisel sergi açmıştır. Sanatçının kişisel sergilerine ev sahipliği yapan kurumlar arasında Nouveau Musée National de Monaco (2023), Albergo Diurno Venezia (Milano, 2018), MUNTREF (Buenos Aires, 2018), Arter (İstanbul, 2015) ve Hirshhorn Müzesi (Washington, 2010) bulunmaktadır.

6. Kuandu Bienali (Taipei, 2018), 7. Moskova Uluslararası Çağdaş Sanat Bienali (2017), MAXXI (Roma, 2016), Lyon Çağdaş Sanat Müzesi (2013), 30. São Paulo Bienali (2012), İstanbul Bienali (2001, 2007, 2011), Muzeum Sztuki Lodz (2012), İstanbul Modern (2011), Museum Kunstpalast (Düsseldorf, 2010) ve New Museum (New York, 2010) gibi kurumlardaki grup sergilerine ve bienallerine katılmıştır.

2001’de UNESCO Sanata Destek Ödülü’ne, 2010’da ise Nam June Paik Uluslararası Medya Sanatı Ödülü’ne layık görülmüştür. Sanatçının yapıtları, MoMA (New York), CNAP (Paris), İstanbul Modern, MEP (Paris), Nouveau Musée National de Monaco, MONA (Hobart), Sztuki Müzesi (Lodz), Tate Modern (Londra), Fondation Cartier (Paris), TBA21 (Viyana) ve VKV Koleksiyonu (İstanbul) gibi birçok uluslararası ve kurumsal koleksiyonda yer almaktadır.